

1. ΘΕΜΑ

Δυνατοί συνδυασμοί συμφώνων στο μέσο λέξης

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Βλ. πίνακα παρακάτω.

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

Εισαγωγικό (Α ΚΕΓ, 1 ΕΚΠΑ)

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Ελληνικό αλφάβητο και αντιστοιχία γραμμάτων-φθόγγων

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Εσφαλμένη αναγνώριση λέξεων λόγω φωνητικής ομοιότητας υπαρκτών και ανύπαρκτων συνδυασμών φθόγγων

Λάθη στο συλλαβισμό κατά την παραγωγή γραπτού λόγου – εφόσον ακολουθούμε κάποιους ρυθμιστικούς κανόνες.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Όπως και σε όλες τις γλώσσες του κόσμου δεν είναι δυνατό να συνδυάζονται όλοι οι φθόγγοι μεταξύ τους. Σε όλες τις γλώσσες υπάρχουν περιορισμοί που καθορίζουν τους επιτρεπτούς συνδυασμούς στην αρχή, στο μέσο και στο τέλος της λέξης.

Το ζήτημα είναι καθαρά φωνητικό και φωνολογικό και δεν έχει καμία σχέση με την ορθογραφική αναπαράσταση: όσον αφορά τα γράμματα, μπορούμε να τα συνδυάσουμε στο χαρτί με οποιονδήποτε αυθαίρετο τρόπο. Αντίθετα, κάποιοι συνδυασμοί φθόγγων είναι πολύ δύσκολο να προφερθούν – δεν παύουν όμως και οι περιορισμοί που υπάρχουν σε κάθε γλώσσα να είναι και αυτοί αυθαίρετοι. Το αυθαίρετο της επιλογής εξηγεί (και εξηγείται από) το ότι οι γλώσσες διαφέρουν ως προς τους περιορισμούς που τίθενται στη φωνολογία της καθεμιάς.

Παραθέτουμε αλφαβητικά (εφόσον δεν μπορούμε να προϋποθέσουμε εξοικείωση με το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο) τους παρακάτω επιτρεπτούς συνδυασμούς και από ένα παράδειγμα:

Βγ	αβγό
Βδ	έβδομος
Βλ	βιβλίο
Βρ	έβρισκα
Γδ	αμύγδαλο
Γλ	άγλυκος
Γκρ	εγκρίνω
Γμ	αίνιγμα
Γν	άγνωστος
Γρ	άγραφος
Γχ	έγχορδο
Δρ	διάδρομος
Θλ	άθλημα
Θμ	αριθμός
Θν	έθνος
Θρ	άθροισμα
Κδρ	εκδρομή

Κλ	εκλογές
Κν	οκνηρός
Κρ	άκρη
Κτ	ακτή
Κτρ	ηλεκτρισμός
Λθ	ήλθα
Λκ	έλκος
Λμ	άγαλμα
Λξ	έλξη
Λτ	ψάλτης
Λφ	αλφάβητο
Λχ	αλχημεία
Μν	υπόμνημα
Νδ	ανδρεία
Νθ	άνθος
Μβρ	έμβρυο
Μπλ	εμπλουτίζω
Μπρ	εμπρός
Μπτ	σύμπτωση
Ντζ	μπρούντζος
Ντρ	εντριβή
Πλ	αεροπλάνο
Πν	αναπνοή
Πρ	Κύπρος
Πτ	περίπτωση
Ρβ	αρβύλα
Ργ	εργασία
Ρδ	σκόρδο
Ρθ	όρθιος
Ρκ	βάρκα
Ρμ	μάρμαρο
Ρμπ	μπαρμπούνι
Ρν	παίρνω
Ρξ	έναρξη
Ρπ	άρπα
Ρς	άρση
Ρτ	άρτος
Ρτς	βούρτσα
Ρφ	ορφανός
Ρχ	έρχομαι
Σβ	πρέσβης
Σδ	πρόσδεση
Σκ	φούσκα, ίσκιος
Σλ	ισλάμ
Σμ	κόσμος
Σν	δυσνόητος
Σπ	ασπίδα
Σπρ	άσπρος
Στ	κατάσταση
Στρ	επιστρέφω

Σφ	ασφάλεια
Σχ	ασχολία, άσχετος
Τλ	Άτλας
Τμ	ατμός
Τν	φάτνη
Τρ	τετράγωνο
Φγ	Αφγανιστάν
Φθ	άφθονος
Φλ	ξεφλουδίζω
Φν	ξαφνικά
Φρ	Αφρική
Φτ	έφτασα
χθ	αχθοφόρος
χλ	αχλάδι
χν	αχνός
χρ	άχρωμος
χτ	αχτύπητος
χτρ	ηλεκτρικό

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ανάλογα με την προέλευση των μαθητών κάποιοι συνδυασμοί θα είναι ιδιαίτερα εύκολοι και κάποιοι ιδιαίτερα δύσκολοι. Ο διδάσκων πρέπει να εντοπίσει τους πιο δύσκολους ώστε να τους επαναλαμβάνει τακτικά αλλά και τους πιο εύκολους ώστε να δημιουργεί στους μαθητές την αίσθηση ότι τα καταφέρνουν και με την προφορά. Η εξάσκηση στην προφορά μπορεί να γίνεται παράλληλα με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα.

Είναι επίσης χρήσιμο ο διδάσκων να είναι σε θέση να περιγράψει τα αρθρωτικά χαρακτηριστικά των δύσκολων φθόγγων και των συνδυασμών τους, έτσι ώστε, υπό προϋποθέσεις, να είναι σε θέση οι μαθητές με συνειδητή προσπάθεια να επιδιώκουν τη σωστή προφορά τους.

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΤ12: Δυνατοί συνδυασμοί συμφώνων στην αρχή λέξης

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 18.